

پایه دهم رشته: انسانی درس : هشتم نام طراح : اشرف السادات معنوی	باسمة تعالی معاونت آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش دفتر آموزش متوسطه نظری دبیرخانه درس عربی تولید شده در استان گیلان	محتوای نوشتاری کتاب عربی زبان قرآن (۱) سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹
---	--	---

عنوان / موضوع: محتوای نوشتاری درس هشتم کتاب عربی پایه دهم رشته علوم انسانی
اهداف یادگیری : ۱-متن عربی را درست بخواند و ترجمه کند. ۲- معنای حروف جر را بداند و کاربرد آن را در جمله تشخیص دهد. ۳- حرف جر و اسم مجرور را در جمله تشخیص دهد و ترجمه کند. ۴- «ن» و قایه را بشناسد و بتواند در جملات تشخیص دهد .
چکیده نکات مهم درس در قالب جمله های کوتاه به زبان ساده : ۱- ترجمه درس ۲- معنا و ترجمه حروف جر ۳-پاسخ تمرینات

ترجمه درس : (ای آن که شگفتی هایش در دریاهاست)

اعضای خانواده فیلمی جالب از دلفینی می بینند که انسانی را از غرق شدن نجات داده و او را به ساحل رسانده است. /حامد: باور نمی کنم، این کار شگفت انگیزی است. خیلی مرا به حیرت می اندازد . /پدر: ای پسر، عجیب نیست، زیرا دلفین دوست انسان در دریاهاست. /صادق: ای پدرم باورش سخت است! ما را با این دوست آشنا کن /پدر: او حافظه ای قوی دارد و شنوایی اش ده برابر شنوایی انسان برتری دارد. و وزنش تقریباً به دو برابر وزن انسان می رسد و آن از جانداران پستانداری است که به بچه هایش شیر می دهد. /نورا: او حیوانی با هوش است که کمک کردن به انسان را دوست دارد! آیا این طور نیست؟ /پدر: بله، بطور حتم، دلفین ها می توانند ما را به جای سقوط هواپیمایی یا جای غرق شدن یک کشتی ای راهنمایی کنند. /مادر: دلفین ها نقش مهمی در جنگ و صلح ایفا می کنند و آن چه را از شگفتی ها و اسرار که زیر آب هست کشف می کنند. و به انسان در یافتن جاهای تجمع ماهی ها کمک می کنند/ صادق: دلفین ها را دیده ام که حرکت های گروهی انجام می دهند؛ آیا با هم صحبت می کنند؟ /مادر: بله؛ در دانشنامه ای علمی خواندم که دانشمندان تاکید می کنند که او می تواند با بکارگیری صداهایی مشخص صحبت کند، و این که او مانند پرندگان آواز می خواند و همچون بچه ها گریه می کند و مثل انسان سوت

می زند و می خندد. /نورا: آیا دلفین ها دشمن دارند؟/پدر: به طور حتم، دلفین ها کوسه ماهی را دشمن خودشان به شمار می آورند و هر گاه نگاهشان به کوسه ماهی بیفتد به سرعت اطرافش جمع می شوند و با بینی های تیزشان آن را می زنند و آن را می کشند. /نورا: و آیا به راستی دلفین انسان را دوست دارد؟/پدر: بله، بیا این خبر را در اینترنت بخوانیم ... جریان آب مردی را به شدت به اعماق (دریا) کشید و مرد بعد از نجاتش گفت: ناگهان چیزی مرا با قدرت به سمت بالا برد سپس مرا به ساحل برد و وقتی که تصمیم گرفتم از نجات دهنده ام سپاسگزاری کنم کسی را نیافتم اما دلفین بزرگی را دیدم که کنارم در آب باشادمانی می پرید. /مادر: بی گمان دریا و ماهی هانعمتی بزرگ از جانب خداوند هستند/ رسول خدا فرموده است: نگاه کردن به سه چیز عبادت است: /نگاه کردن به قرآن/ و نگاه کردن به چهره پدر و مادر/ و نگاه کردن به دریا

ترجمه حو ا ر : گفتگوهایی (با مدیر داخلی خدمات هتل)

گردشگر/ مسئول پذیرش/بخشید، چه کسی مسئول تمیز کردن اتاق ها و نگهداری از آن هاست؟/ آقای دمشقی مدیر داخلی خدمات اتاق های هتل است . مشکل چیست؟/ اتاق ها تمیز نیستند و کمبودهایی در آن هاست./ از شما معذرت می خواهم ، لطفا استراحت کن با مدیر داخلی تماس خواهم گرفت./مسئول پذیرش با مدیر داخلی تماس می گیرد و مدیر داخلی همراه مهندس تعمیرات می آید./ مدیر داخلی خدمات هتل/ گردشگر/ دوست من مشکل چیست؟/ اتاق من و اتاق همکارانم تمیز نیستند و در آنها کمبود هایی است/ کارگران نظافت (نظافتچیان) خواهند آمد و مشکلات دیگر چیست؟/ در اتاق اول تخت شکسته ای هست و در اتاق دوم یک ملافه کم هست و در اتاق سوم کولر کار نمی کند/از شما عذرخواهی می کنم همه چیز را با سرعت تعمیر خواهیم کرد؛ به روی چشم/ چشمت بی بلا.

قواعد :

به حروف « مِنْ ، فِی ، اِلَی ، عَلَی ، بَ ، ل ، عَن ، كَ » در دستور زبان عربی حرف جر می گویند این حروف به همراه کلمه بعد از خودشان معنای جمله را کامل تر می کنند. به حرف جر ، جار و به یک اسم بعد از آن مجرور و به هردوی این ها جار و مجرور می گویند.

مهمترین معانی حروف جر عبارت است از ؛ مِنْ (از) ، فِی (در) ، إلی (به ، به سوی ، تا) ، عَلَی (بر ، روی ، به زیان) ، بَ (به وسیله ، در) ، لِ (برای ، از آن (مال) ، داشتن) ، عَن (از ، درباره) ، كَ (مانند) ،

۱- مِنْ : از ← حَتَّى تَنْفَقُوا مِمَّا تَحِبُّونَ : تا انفاق کنید از آن چه دوست می دارید. (مِمَّا = مِنْ + ما)
۲- فِی : در ← هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا : او کسی است که همه آن چه را در زمین است برایتان آفرید ۳- إلی : به ، به سوی ، تا ← سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى : پاک است کسی که بنده اش را در شبی از مسجد الحرام به سوی مسجد الاقصی حرکت داد ۴- عَلَی : بر ، روی ، به زیان ← النَّاسُ عَلَي دِينِ مُلُوكِهِمْ : مردم بر دین پادشاهانشان هستند ۵- بَ : به وسیله ، در ← إِقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ : بخوان و پروردگارت گرامی ترین است همان که به وسیله قلم یاد داد ۶- لِ : برای ، از آن ، مال ، داشتن ← لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ : آن چه در آسمان ها و زمین است از آن اوست ۷- عَن : از ، درباره ← وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ : او کسی است که توبه را از بندگان می پذیرد و از بدی ها در می گذرد ۸- كَ : مانند ← فَضْلُ الْعَالَمِ عَلَي غَيْرِهِ كَفَضْلِ النَّبِيِّ عَلَي أُمَّتِهِ : برتری دانشمند بر غیر خود مانند برتری پیامبر بر امت خودش است

نون الوقایه :

وقتی که فعلی به ضمیر متکلم وحده «ی» وصل شود نون وقایه بین فعل و ضمیر واقع می شود؛

مثال : يَعْرِفُنِي : مرا می شناسد اَرْفَعُنِي : مرا بالا ببر

هنگامی که دو حرف جر « من » و « عَن » نیز به ضمیر «ی» وصل شوند نون وقایه میانشان می

آید مثال : مِنْ + ی = مِّنِّي عَن + ی = عَنِّي

پاسخ تمرینات :

تمرین اول: جمله های درست و نادرست را بر حسب واقعیت مشخص کنید؟

- ۱- هنگامی که در شب جریان برق قطع می شود همه جا در تاریکی فرو می رود (درست) ۲- طاووس از پرندگان آبی است که بر فراز کوه های برفی زندگی می کند. (نادرست) ۳- دانشنامه، فرهنگ لغت بسیار کوچکی است که اندکی از دانش ها را در بر می گیرد (نادرست) ۴- بینی عضو نفس کشیدن و بوئیدن است (درست) ۵- خفاش پرنده ای از پستانداران است. (درست)

تمرین دوم: کلمات مترادف و متضاد را مشخص کنید.

بعث=ارسل (فرستاد) شاطی= ساحل(ساحل) بغتة= فجأة (ناگهان) کتم= ستر (پوشاند) صغار#کبار
بکی#ضحک (گریه کرد#خندید) اقل#اکثر (کمتر#بیشتر) ضوء#ظلام (روشنایی#تاریکی)
بعُد#قرب (دور شد#نزدیک شد) دفع#إستلم (پرداخت#دریافت)

تمرین سوم: آیات و احادیث را ترجمه کنید سپس زیر جار و مجرور خط بکش و علامت مجرور را مشخص کنید؟

۱-و آن ها را در رحمت خود داخل کردیم چون آن ها از درستکاران بودند. (فی رحمةٍ مجرور به کسره/ من الصالحین : مجرور به یاء) ۲- با رحمت مرا در (صف) بندگان درستکارت داخل کن (برحمةٍ و فی عباد: مجرور به کسره) ۳- ما را بر قوم کافر یاری کن (علی القوم : مجرور به کسره) ۴- ادب انسان از طلایش بهتر است. (من ذهب : مجرور به کسره)

تمرین چهارم: کلمات جدول متقاطع را ترجمه کن سپس رمز آن را بنویس

۱- صغار (کوچک ها) ۲- لذلک (این طور) ۳- حادثة (تیز) ۴- ظاهره (پدیده) ۵- صفروا (سوت می زنند) ۶- زیوت (روغن ها) ۷- دور (نقش) ۸- سمع (شنوایی) ۹- رائع (جالب) ۱۰- منقذ (نجات دهنده) ۱۱- سمینا (نامیدیم) ۱۲- سوار (دستبند) ۱۳- حمیم (گرم و صمیمی) ۱۴- ثلوج (برف ها) ۱۵- ذاکره (حافظه) ۱۶- لیونۀ (پستاندار) ۱۷- طیور (پرندگان) ۱۸- اوصل (رسانید) ۱۹- أمطر (باران بارید) ۲۰- عفا (بخشید) ۲۱- یبلغن (می رسند) ۲۲- غنیتیم (آواز خواندید) ۲۳- بکی (گریه کرد) رمز جدول :
الدَّهْرُ یومان یومٌ لک و یوم علیک (روزگار دو روز است روزی به سود تو و روزی به زیان تو)

تمرین پنجم : احادیث را ترجمه کن و نقش کلمات رنگی را مشخص کن

۱- یاد خدا شفای دلهاست . / ذکر: مبتدا و مرفوع علامتش ضمه / شفاء: خبر و مرفوع علامتش ضمه ۲- آفت علم فراموشی است . / آفة: مبتدا و مرفوع علامتش ضمه / النسیان ک خبر و مرفوع علامتش ضمه
۳- همنشین نیک بهتر از تنهایی است . / الجلیس: مبتدا و مرفوع علامتش ضمه / الوحده: مجرور به حرف جر علامتش کسره ۴- تنهایی بهتر از همنشین بد است / خیر: خبر و مرفوع علامتش ضمه / جلیس: مجرور به حرف جر علامتش کسره ۵- زبان مقصر کوتاه است. / المقصرک مضاف الیه و مجرور علامتش کسره

تمرین ششم : آیه و احادیث را ترجمه کن سپس اعراب کلمات رنگی را مشخص کن

۱- و کافر می گوید: ای کاش من خاک بودم / الکافر: فاعل و مرفوع علامتش ضمه ۲- همنشینی با دانشمندان عبادت است / مجالسة: مبتدا و مرفوع علامتش ضمه / عبادة: خبر و مرفوع علامتش ضمه ۳- خوب پرسیدن نیمی از دانش است / حسن: مبتدا و مرفوع علامتش ضمه / نصف: خبر و مرفوع علامتش ضمه ۴- عالم بی عمل مانند درخت بی ثمر است / العالم: مبتدا و مرفوع علامتش ضمه / الشجر: مجرور به حرف جر به شکل کسره ۵- هر گاه انسان بمیرد عملش قطع می شود بجز سه کار: صدقه جاریه، یا علمی که از آن بهرهمند می شود یا فرزند صالحی که برایش دعا می کند / الإنسان: فاعل و مرفوع علامتش ضمه / عمل: فاعل و مرفوع علامتش ضمه

نام و نام خانوادگی :	باسمه تعالی	تاریخ امتحان :
نام دبیر:	اداره آموزش و پرورش	مدت امتحان : ۲۰ دقیقه
درس عربی (۱) علوم انسانی	دبیرستان :	کلاس: درس هشتم

١ نمره	١- تَرَجِّمُ الكلماتَ الَّتِي تحتها خطٌّ. لا أُصَدِّقُ ؛ هذا امرٌ عَجِيبٌ هُوَ مِنَ الحَيَوَانَاتِ اللَّبُونَةِ الَّتِي تُرَضِعُ صِغارَها
انمره	٢- اَكْتُبِ الكلمتين المترادفين و الكلمتين المتضادتين : بُعِدَ / وُدٌّ / قُرِبَ / بَعَثَتْ / اللَّيْلِ / فَجَاءَتْ #..... =.....
انمره	٣- عَيَّنِ الكلمة الغريبة في المعنى الف) ١- سرير ٢- شرشف ٣- البطاقة ٤- ملبس ب) ١- الدلفين ٢- الأسماك ٣- سَمَكِ القِرْشِ ٤- الزُّجَاجَةُ
انمره	٤- اَكْتُبِ مفرد أو جمع الجُمْلِ. ١- طَيْرٍ (جمع)..... ٢- أَنْوَفٍ (مفرد).....
٥ نمره	٥- تَرَجِّمُ هذه الجُمْلِ: ١- إِنَّهَا تُعْنَى كَالطُّيُورِ وَ تَبْكِي كَالأَطْفَالِ ٢- لَمَّا عَزَمْتُ أَنْ أَشْكُرَ مُنْقِذِي مَا وَجَدْتُ أَحَدًا ٣- إِنَّ البَحْرَ وَ الأَسْمَاكَ نِعْمَةٌ عَظِيمَةٌ مِنَ اللَّهِ ٤- رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ ٥- سَيَأْتِي عُمَالُ التَّنْظِيفِ
انمره	٦- كَمِّلِ الفراغاتِ في التَّرْجَمَةِ الفارسيَّةِ : الف) : (لَكُمْ دِينُكُمْ وَ لِي دِينٌ) دِينِ شَمَا خُودَتَانِ وَ دِينِ مِنْ خُودِمِ ب) : (وَ إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَأَبِي قَرِيبٌ) وَ أَكْرَ بِنْدِگَانِمِ اَز تُو بِيِرْسِنْدِ قَطْعَا مِنْ
انمره	٧- عَيِّنِ الجُمْلَةَ الصَّحِيحَةَ وَ غَيْرِ الصَّحِيحَةَ حَسَبِ الحَقِيقَةِ وَ الوَاقِعِ ١- سَمَكُ القِرْشِ صَدِيقُ الإِنْسَانِ فِي البَحَارِ □ ٢- الحُقَاشُ طَائِرٌ مِنَ اللَّبُونَاتِ □ ٣- المَوسُوعَةُ مُعْجَمٌ صَغِيرٌ جَدًّا يَجْمَعُ قَلِيلًا مِنَ العُلُومِ □ ٤- اليَدُ عَضُو النَّفْسِ وَ الشَّمِّ □

٤نمره	<p>٨-عَيْنِ المحلِّ الإعرابي الكلماتِ التي تحتهَا خطٌّ.</p> <p>١- وَيَضْرِبُ اللهُ الأمثالَ لِنَاسٍ .</p> <p>٢- السُّكُوتُ ذَهَبٌ وَ الكَلَامُ فِضَّةٌ</p> <p>٣-مُجَالِسَةُ العُلَمَاءِ عِبَادَةٌ</p> <p>٤-الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السُّوءِ</p>
٣	<p>٩-ضع في الفراغ كلمة مناسبة</p> <p>١-حُمُسُ سُكَّانِ العَالَمِ مِنْ (المسلمِينَ - المسلمون)</p> <p>٢-سَعِيدٌ قَسَمَ المَزْرَعَةَ إِلَى (نِصْفَيْنِ - نِصْفَانِ)</p> <p>٣-العَالَمُ بِلا عَمَلٍ كَ بِلا تَمَرٍ (الشَّجَرِ - الشُّجَرِ)</p>
٢	<p>١٠-عَيْنِ الجارِ و المجرورِ واذكُرْ عَلامَةَ الجَرِّ</p> <p>١-وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ</p> <p>٢-وَأَدْخَلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ</p>
٢٠	<p>أرجولكم التوفيق الإلهي</p>
<p>آزمون تستي- پایه دهم انسانی - درس هشتم مدت پاسخگوی : ١٠ دقیقه</p> <p>١-كَمْ مجروراً بالحرف الجارِّ في العبارة (اللهُ عَلَى النَّاسِ حِجَّ البَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً)</p> <p>الف)واحد ب) إثنان ج) ثلاثة د) أربعة</p> <p>٢)عَيْنِ الحروفِ الجارَّةِ :</p> <p>الف) في - عن - ل - كَ ب) علا - مِنْ - حَتَّى - إِلَى</p> <p>ج) ف - ل - ب - حَتَّى د) إلَّا - ب - مِنْ - أَنْ</p> <p>٣)عَيْنِ عبارةٍ ليسَ فيها مِنَ الحروفِ الجارَّةِ:</p> <p>الف)قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ ب) أَيَّامَ اللهُ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا</p> <p>ج) يَكْسِبُونَ مِنْ عَمَلٍ صَالِحاً د) فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ أَسَاءَ فَعَلِيَها</p>	

۴) عَيْنُ الْجَوَابِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ : (شَاهِدْتُ رَجُلًا يُغْنِي وَ يَبْكِي)

الف) آواز می خواند - می گریست ب) می خواند - گریه می کند

ج) ثروتمند است - گریه می کرد د) سوت می زند - می نالد

۵) مَا هِيَ تَرْجُمَةُ «فِي» هُنَا؟ (أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكُمْ فِي الصَّفِّ الْحَادِي عَشَرَ)

الف) در ب) داخل ج) به د) به وسیله

۶- ما هو ترجمه «ب»؟ (هَذِهِ الْمَزَارِعُ مَمْلُوءَةٌ بِالْقَمْحِ)

الف) با ب) در ج) از د) به وسیله

۷- عَيْنُ التَّرْجُمَةِ الصَّحِيحَةُ (لَكُمْ دِينُكُمْ وَ لِي دِينٌ)

الف) دین شما از آن خودتان و دین از آن خودم ب) شما دین دارید و من دین دارم

ج) دین شما از آن خودتان و دین از آن خودم د) دین شما از آن خودتان و دین من از آن خودم

۸- اى حرف جرّ بمعنى (بوسيله) :

الف) اقرأ و رَبِّكَ الْأَكْرَمُ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ب) عَلَيْكُمْ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ فَإِنَّ رَبِّي بَعَثَنِي بِهَا

ج) لِكُلِّ ذَنْبٍ تَوْبَةٌ إِلَّا سَوْءَ الْخُلُقِ د) وَ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرِ

۹- عَيْنُ الْخَطَا فِي التَّرْجُمَةِ :

الف) إِنَّهُ حَيَوَانٌ ذَكِيٌّ : پسندیده ب) وَضَعْنَا الْعَجِينَ فِي الْمَطْعَمِ : خمیر

ج) لِسَانُ الْمُقْصِرِّ قَصِيرٌ : کوتاه د) نَرَجُو أَنْ تَنْجَحَ فِيمَا تُرِيدُ : امید داریم

۱۰- عَيْنُ التَّرْجُمَةِ الصَّحِيحَةُ: (حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ)

الف) تا انفاق کنید از آنچه دوست می دارید ب) تا انفاق می کنید آنچه را دوست ندارید

ج) تا آنچه را دوست دارید انفاق کنید د) از آنچه انفاق می کنید دوست دارید

پاسخ آزمون تشریحی:

۱- لا أُصَدِّق (باور نمی‌کنم) عجیب (شگفت انگیزی) اللَّبُونَةُ (پستاندار) تُرَضِعُ (شیر می‌دهد)

۲- بُعِدَ # قُرِبَ بَعَثَةٌ = فَجَاءَ

۳- الف : البِطَاقَةُ ب: الزُّجَاجَةُ

۴- جمع : طيور مفرد: أنف

۵-۱: همانا او مانند پرندگان آواز می‌خواند و همچون بچه‌ها گریه می‌کند ۲- وقتی که تصمیم گرفتیم از نجات دهنده ام سپاسگزاری کنم کسی را نیافتیم . ۳- بی‌گمان دریا و ماهی‌ها نعمتی بزرگ از جانب خداوند هستند . ۴- پروردگارا مرا برپادارنده نماز قرار بده ۵- کارگران نظافت (نظافتچیان) خواهند آمد

۶- الف : از آن / از آن ب: درباره من / نزدیکم

۷-۱- صحیح ۲- صحیح ۳- نادرست ۴- نادرست

۸- ۱- الله: فاعل ، امثال : مفعول ۲- ذَهَبَ: خبر، کلام : مبتدا ۳- مُجَالَسَةٌ : مبتدا ، عِبَادَةٌ : خبر ۴- جَلِيسٌ : جار و مجرور ، السَّوْءُ : مضاف الیه

۹-۱- المسلمینَ ۲- نِصْفَينَ ۳- الشَّجَرِ

۱۰- ۱- فی رَحْمَةٍ : جار و مجرور، مجرور به کسره/ من الصالحین : مجرور به یاء ۲- بِرَحْمَةٍ و فی عِبَادٍ مجرور به کسره

پاسخ سوالات تستی:

۱- ج ۲- الف ۳- ج ۴- الف ۵- ج ۶- ج ۷- ج ۸- الف ۹- الف ۱۰- الف

